

*Verkiezingsprogramma
2018-2022*

*Voor nu en de toekomst
Stem voor een sterke samenleving*

Voorwoord

Beste kiezer,

Op 21 maart 2018 is het aan u om te bepalen hoe de politieke agenda gevormd wordt en wie plaats mag nemen in de gemeenteraad. Door de huidige veranderingen worden gemeenteraadsverkiezingen steeds belangrijker. Gemeenten krijgen immers steeds meer verantwoordelijkheden met als doel dat er beter gestuurd kan worden op de behoefte van de inwoners. En ook al gaat het met de economie in Nederland steeds beter, het is en blijft belangrijk om ons financiële huishoudboekje op orde te hebben. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om daar waar mogelijk de leefbaarheid te vergroten te sturen op werkgelegenheid, een eerlijk sociaal beleid en de samenleving centraal te stellen. Deze combinatie vraagt om een stabiel en degelijk gemeentebestuur.

Voor u ligt het verkiezingsprogramma voor de raadsperiode 2018-2022. In dit programma kunt u lezen waar het CDA de prioriteiten ziet voor Heerhugowaard. Wij gaan voor plannen waarvan wij denken dat ze onze gemeente verder brengen. Plannen die laten zien dat wij er voor de inwoners zijn en niet andersom. Plannen die laten zien dat wij het hogere maatschappelijke doel dienen. Plannen waar wij Heerhugowaarders trots op mogen zijn.

Het CDA hecht veel waarde aan de kracht van de samenleving. De overheid dient als vangnet van de maatschappij, voor mensen in de knel. De overheid moet zorgen dat iedereen de juiste kans krijgt. Onnodige bureaucratie, overbodige regels en nutteloze bemoeienissen van de gemeente helpen een samenleving niet vooruit. Daar is het CDA zich goed bewust van.

Wij hebben ons verkiezingsprogramma ingedeeld in vijf thema's. Die laten zien waar het CDA voor staat. Vooral thema's die tonen wat voor het CDA het toekomstbeeld van Heerhugowaard is. Een toekomstbestendige en spaarzame stad, gegrondvest in een sterke samenleving. Onze thema's zijn:

1. Een sterke en weerbare samenleving
2. Wonen in een schone, gezellige en gezonde omgeving
3. Een duurzame en toekomstbestendige gemeente
4. Een aantrekkelijke plek om in te wonen en thuis te komen
5. Goede toegang tot onderwijs en werk

Onze kandidatenlijst is gebaseerd op diversiteit. De gemeenteraad hoort een weerspiegeling te zijn van de inwoners van Heerhugowaard. Dit hebben wij in onze kandidatenlijst verwerkt. Een mix van jong en oud, veel ervaring, frisse ideeën, verschillende achtergronden. Maar één ding hebben al onze kandidaten gemeen: ze staan met beide benen midden in de samenleving en midden in Heerhugowaard.

Namens het CDA Heerhugowaard,
Jasper John
voorzitter programmacommissie

I. Voor nu en de toekomst

Gezond en bewust leven staat hoog op de maatschappelijke agenda. Je hoeft maar om je heen te kijken en je ziet van alles ontspringen. Let maar eens op de bootcamps voor het sporten in de wijk, de vele kookprogramma's over gezond koken, aandacht voor de hoeveelheid plastic in de zee en de geniale non-profit oplossingen om het plastic eruit te krijgen, maar ook de terechte aandacht voor de grote klimaatveranderingen en de gevolgen die we daarvan dagelijks in ons leven ondervinden. En dan de continuerende discussie over afval scheiden, verduurzaming van onze huizen en de verschuiving naar het elektrisch rijden. De bewustwording dat onze fossiele brandstoffen eindig zijn, is sterk aan het toenemen. Gezond en bewust leven moet dan ook volgens het CDA niet alleen op de maatschappelijke agenda, maar juist ook op de politieke agenda centraal staan.

Rentmeesterschap

In ieder huishouden is -in meer of mindere mate- aandacht voor duurzaamheid. En ondanks dat de aantrekkelijkheid van het woord 'duurzaamheid' wisselt, blijft het in zichzelf een breed en zeer urgent maatschappelijk vraagstuk. Want hoe zorgen we ervoor dat onze kinderen, kleinkinderen en de generaties die daarna komen ook kunnen opgroeien in een schone en groene wereld, waar geen doorgesloten individualisering de overhand heeft, maar waar verbondenheid heerst. Waar we elkaar eerst het voordeel van de twijfel geven. Het CDA Heerhugowaard stelt daarom het thema 'Rentmeesterschap' in dit verkiezingsprogramma centraal. Wij gaan voor een toekomstbestendig en spaarzaam Heerhugowaard, waar men veilig kan wonen in een schone wijk, waar werk is en grote aandacht voor gezondheid en leefbaarheid.

Solidariteit

We weten dat niet iedereen zich met duurzaamheid kan bezighouden. De scheiding tussen arm en rijk wordt steeds groter. In alle eerlijkheid moeten we concluderen dat in financiële en sociale armoede niemand een leven kan opbouwen. We zijn dan wel niet allemaal gelijk - immers, de een heeft andere talenten dan een ander- maar we zijn wel allemaal gelijkwaardig. Een ieder verdient dan ook kansen op een gelukkig leven. Maar we weten dat zonder een dak boven je hoofd en een centje in je zak, je geen leven op kunt bouwen. Onderwijs, werk en wonen zijn dan ook volgens het CDA Heerhugowaard voorwaardelijk om een bestaan op te kunnen bouwen.

Voor nu en de toekomst

Oog voor de kwetsbaren en de kwetsbaarheden in ons leven staat voor het CDA in dit verkiezingsprogramma centraal. Want alleen in verbondenheid kunnen we de uitdagingen aan die ons te wachten staan. Wij gaan 'Voor nu en de toekomst'.

Namens alle kandidaten die onze lijst versterken,
Gido Oude Kotte
Lijsttrekker

Inhoudsopgave

I. Voor nu en de toekomst	3
II. Identiteit	5
III. Programma 2018-2022	6
1. Een sterke en weerbare samenleving	6
1.1 Sport.....	6
1.2 Kunst en cultuur	7
1.3 Zorg.....	8
1.4 Gezinnen.....	9
1.5 Rode loper voor verenigingen	10
1.6 Vrijwilligers	11
1.7 Geloof gemeenschap	11
1.8 Gemeentebestuur	12
2. Wonen in een schone, gezellige en gezonde omgeving	13
2.1 Betaalbaar wonen voor alle leeftijden	13
2.2 Groene wijken	14
2.3 Voldoende parkeergelegenheid	15
2.4 Schone straten	15
2.5 Veiligheid in de buurt.....	15
2.6 Hulpdiensten	16
3. Een duurzame en toekomstbestendige gemeente.....	17
3.1 Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed	17
3.2 Verduurzaming van koopwoningen.....	18
3.3 Van het aardgas af.....	18
3.4 Afval scheiden.....	18
3.5 Een stad die bestemd is tegen het veranderende klimaat	19
3.6 Het tegengaan van krimpgebieden	19
3.7 Gemeentefinanciën	19
4. Een aantrekkelijke stad om in te wonen en thuis te komen	20
4.1 Bereikbaarheid	20
4.2 Aantrekkelijk stationsgebied	21
4.3 Evenementenbeleid	21
4.4 Middenwaard	21
4.5 Uitgaansgelegenheden	22
4.6 Verkeersveiligheid.....	23
5. Goede toegang tot onderwijs en werk	24
5.1 Kind centraal	24
5.2 Iedereen die kan werken, werkt	24
5.3 Een omgeving geschikt voor kleine en grote bedrijven.....	25
5.4 Samenwerking tussen scholen en bedrijven.....	26
5.5 Regionale samenwerking.....	26
5.6 Bereikbaarheid bedrijven	26
5.7 Agrariërs	27
IV. Kandidatenlijst	28

II. Identiteit

De politieke overtuiging van het CDA Heerhugowaard, de christendemocratie, kent vier uitgangspunten. Op deze uitgangspunten is ons verkiezingsprogramma gebaseerd. Zij vormen ook het kader waaraan wij alle politieke plannen in de komende vier jaar zullen toetsen.

Rentmeesterschap

Rentmeesterschap vraagt van ons dat we verantwoord zorgen voor de wereld die we als samenleving in beheer hebben. We kunnen de wereld niet alleen voor eigen consumptie en eigen gewin inzetten. Wij moeten investeren in een goede toekomst voor onze kinderen. Daarom staat bij het CDA duurzaamheid centraal: zorgen voor de wereld, zodat zij ook later nog bewoonbaar blijft. Ook op financieel gebied is rentmeesterschap belangrijk: begrotingsbeheer moet niet gericht zijn op hier en nu, het moet toekomstbestendig zijn. Rentmeesterschap betekent dat we de wereld beter achter laten dan we haar aantreffen.

Gespreide verantwoordelijkheid

Het CDA kijkt bij alle maatschappelijke vraagstukken wie deze het beste kan oplossen: de maatschappij, de markt of de overheid? Daarbij gaan we ervan uit dat maatschappelijke initiatieven het uitgangspunt zijn waarop de samenleving wordt gebouwd. De overheid moet de maatschappij het vertrouwen geven om zelf vorm te geven aan samenleven, bijvoorbeeld door faciliteren en niet te veel te willen regelen. Als blijkt dat meer ondersteuning nodig is, kan de overheid ervoor zorgen dat er een oplossing komt. Altijd in overleg met het maatschappelijk middenveld. Leg de verantwoordelijkheid daar waar die het beste gedragen kan worden. Een sterke samenleving wordt gebouwd door sterke inwoners.

Publieke gerechtigheid

Samenleven is pas mogelijk als iedereen op eerlijke wijze mee kan doen aan het publieke leven. De waarde van de rechtsstaat is voor het CDA evident. Het is de overheid die waarborgt dat alle mensen in vrijheid uiting kunnen geven aan hun leven en hun denkbeelden. Daarbij is het belangrijk dat de overheid zelf rechtvaardig en integer te werk gaat. Op die manier voorwaarden schept op basis waarvan mensen rechtvaardig met elkaar omgaan. Publieke rechtvaardigheid vraagt dus van de overheid zelf de rechten van burgers te respecteren. Evenzo betekent dat wij als mensen ook de plicht hebben om de rechten van onze medemens te waarderen en respecteren. De overheid waarborgt uiteindelijk dat iedereen in vrijheid gebruik kan maken van zijn rechten.

Solidariteit

Het CDA gelooft dat de mens niet voor zichzelf op deze wereld leeft of zelfs maar zou kunnen leven. Samenleven vraagt van ons dat we in onderlinge verbondenheid solidair zijn met elkaar. Wij moeten met elkaar mogelijk maken dat iedereen, ongeacht inkomen, sociale achtergrond of geloofsovertuiging, toegang heeft tot gezondheidszorg en onderwijs. Solidariteit tussen generaties vereist dat we investeren in iedereen.

III. Programma 2018-2022

1. Een sterke en weerbare samenleving

De kracht ligt bij u, niet bij de politici

Niet de overheid, maar de samenleving is het fundament. Een sterke stad rust op de schouders van sterke inwoners. Een goede gezondheid, een stevig sociaal netwerk en zingeving dragen bij aan onze weerbaarheid. Helaas heeft niet iedereen familie of vrienden die in geval van nood even op de kinderen kunnen passen of boodschappen kunnen doen als je ziek in bed ligt. Ondanks de nieuwe mogelijkheden van social media, is eenzaamheid een groeiend probleem. Juist voor die kwetsbaren in de samenleving die hulp nodig hebben, en die hulp niet kunnen krijgen uit eigen omgeving, dient de gemeente krachtig te helpen. Tegelijkertijd zien we een sterke toename in de zelfstandigheid van de mens. Voor velen geldt dat de overheid een steeds mindere mate een rol speelt. Zij hebben behoefte aan een verminderende overheidsbemoeienis. Voor hen is het belangrijk dat de overheid dan ook ruimte biedt. In de kern moet de overheid zich dienstverlenend opstellen en ontzorgen waar dit noodzakelijk is. De voorzieningen die de gemeente biedt, zijn een vangnet en geen hangmat.

Hierop moet het gemeentebestuur zich instellen. De nadruk moet liggen op de inwoners. Het maatschappelijke doel moet hierbij leidend zijn. In Heerhugowaard zien wij steeds vaker initiatieven vanuit inwoners. Juist deze initiatieven moeten de ruimte krijgen. Ook verenigingen, stichtingen en vrijwilligers moeten de ruimte krijgen zich te ontwikkelen. Hierbij zijn ze niet gebaat bij onnodige bureaucratie en overbodige regelgeving.

1.1 Sport

Sport is belangrijk. De een beoefent het, de ander is meer van het kijken. Zonder gekheid, bewegen is gezond. Sporten in teamverband of juist individuele sporten. Het speelt een belangrijke rol in het leven. Door te sporten leer je bepaalde vaardigheden en door te sporten verbeter je motorisch, maar het brengt ook samenwerken, respect en discipline met zich mee. Redenen waarom sporten alle aandacht verdient.

Het CDA is van mening dat er binnen wijken voldoende ruimte moet komen waar zowel volwassenen als kinderen kunnen sporten. Velden voor onder andere voetbal en basketbal, maar ook apparaten waarop krachtoefeningen kunnen worden gedaan. Maar ook mountainbikeparcours, plekken waar bootcamps kunnen worden gehouden, en hardlooproutes. Sporten en recreëren gaan hand in hand. We moeten dus zuinig zijn op de prachtige wandel- en fietsroutes die er in en rondom Heerhugowaard zijn.

Schoolzwemmen

Nederland is een waterland. Zoals iedereen weet, is het noodzakelijk in dit land dat je kunt zwemmen en Heerhugowaard is hierop geen uitzondering. Toch zien wij dat nog steeds een beperkt aantal kinderen zonder zwemdiploma van school gaat. Dat vindt het CDA gevaarlijk. Daarom stellen wij voor dat voor de kinderen die nog geen zwemdiploma hebben gemeentelijk schoolzwemmen weer wordt ingevoerd voor de diploma's A & B.

1.2 Kunst en cultuur

Cultuur is belangrijk voor mens en samenleving. Het draagt onder meer bij aan de persoonlijke ontplooiing van mensen. En daarbij heeft Heerhugowaard heel wat te bieden op het gebied van kunst en cultuur. Als CDA zijn we trots zijn op ons theater COOL. Het was oorspronkelijk bedoeld als lokaal theater, maar is uitgegroeid tot een regionaal theater met landelijke bekendheid. COOL draagt daarmee bij aan het imago van Heerhugowaard als cultuurstad, en doet binnen de gemeente uitmuntend werk. COOL biedt een platform voor de vele verschillende verenigingen die Heerhugowaard rijk is, op het gebied van toneel, muziek, zangkoren, schilderen en tekenen.

Cultuureducatie

Voor het CDA is cultuureducatie in brede zin belangrijk. Via het onderwijs kan worden kennisgemaakt met de lokale cultuur en geschiedenis. Er worden vaardigheden aangeleerd in de omgang met cultuur. De samenwerking met scholen om kinderen naar educatieve theatervoorstellingen te laten gaan, is een initiatief dat het CDA graag steunt. De culturele educatie voor het primair onderwijs wordt in Heerhugowaard geregeld door stichting COOL. Deze voorziening is een aanwinst voor Heerhugowaard. Het CDA wil deze behouden. Maar ook de verschillende muziekverenigingen binnen Heerhugowaard zoals bijvoorbeeld Hou en Trouw vormen een waardevolle bijdrage aan de culturele basis van onze bewoners en hun kinderen. Samenspelen en leren zijn zaken die wij ondersteunen.

Stimulering van Kunst en Cultuur

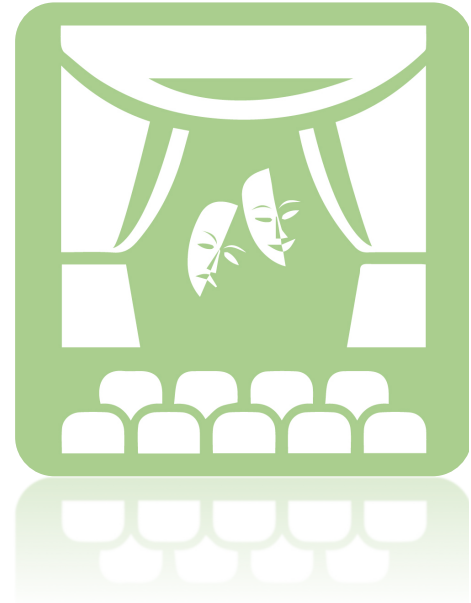
Via de gemeente kan er subsidie worden aangevraagd voor Kunst en Cultuur activiteiten in openbare ruimten die de deelname van bewoners aan kunst en cultuur stimuleren. Deze subsidie moet behouden blijven voor Heerhugowaard. Alsmede de activiteiten waar we de afgelopen jaren volop van hebben kunnen genieten zoals de klassieke concerten op het Coolplein, festivals zoals Mixstream, de kunst- en atelier route, de kunstmarkten in Middenwaard en op het Raadhuisplein, en mooie exposities van (amateur)kunstenaars bij de Artfarm, de Kunstkerk en in het gemeentehuis. Dit heeft een toegevoegde waarde voor Heerhugowaard die wij als CDA willen behouden.

Cultureel erfgoed

Cultureel erfgoed gaat over ons gezamenlijk verleden, over samenleven en duurzaamheid. Het CDA hecht in het bijzonder waarde aan religieus en agrarisch erfgoed. Het behoud van cultureel erfgoed is voor ons van groot belang om kunstwerken, archieven, documenten en boeken voor komende generaties te bewaren en toegankelijk te maken. Heerhugowaard kent prachtige monumenten, cultuurhistorische gebouwen en schitterende polderwegen. Er zijn verschillende soorten monumenten. Heerhugowaard heeft vijf rijksmonumenten en een provinciaal monument. Vijftig gebouwen en bouwwerken hebben de status van gemeentelijk

monument gekregen in Heerhugowaard, naast een nog groter aantal beeldbepalende objecten. Hier moeten we zeer zuinig op zijn. Het praalgraf van Reinout van Brederode in Veenhuizen en het Poldermuseum in Heerhugowaard moeten behouden blijven. In het Poldermuseum is de cultuurhistorie van de polder van Heerhugowaard te zien aan de hand van oude kaarten, objecten, tentoonstellingen en verhalen. Dit draagt bij aan de bewustwording van de eigen geschiedenis. Het CDA wil dit soort monumenten behouden voor de toekomst.

Het omgevingsplan biedt kansen om cultureel erfgoed beter te beschermen en in het bijzonder eigen gemeentelijke accenten aan te brengen, zoals bijvoorbeeld in de lintenvisie is gedaan voor de historische polderwegen. Uitgangspunt voor het CDA is maatwerk, ruimte voor variëteit en maatschappelijk initiatief. Veel lokale gemeenschappen zijn immers heel divers en kennen hun eigen subculturen.

De geschiedenis van Heerhugowaard

Kent u Heer Huyge-waert nog? Wist u dat nog voordat Heerhugowaard een stad was dat het uit de dorpen Zuid, de Noord en't Kruis bestond?

Wij vinden het belangrijk dat alle jonge inwoners iets leren over de geschiedenis van onze gemeente. Historisch besef draagt namelijk bij aan een nauwer verbonden gemeenschap. Daarom stelt het CDA voor dat alle kinderen in de basisschool bij het Poldermuseum zijn langs geweest. Het is niet alleen een leuk dagje uit voor kinderen, het ook belangrijk voor de algemene ontwikkeling.

1.3 Zorg

Vitaliteit gaat over een samenleving waarin leefbaarheid en nabuurschap een centrale rol in nemen, waar men naar vermogen deelnemer is aan de samenleving, zich inzet en zich medeverantwoordelijk voelt. Het CDA streeft ernaar om de sociale cohesie van onderop in stand te houden en te stimuleren. De inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid om een omgeving te realiseren waar aandacht is voor elkaar en waar maatschappelijke verbinding en sociale cohesie is. Vanuit dit beeld wil het CDA zich inzetten om samen met groepen, kernen, of verenigingen de sociale cohesie te waarborgen en te bevorderen. Het blijvend kunnen rekenen op een ontmoetingsplek voor de inwoners hoort daarbij.

Zorg voor elkaar

In de zorg gaat het er om dat mensen die zich bevinden in een kwetsbare fase van hun leven er op kunnen vertrouwen dat zij in goede handen zijn van mensen die er alles voor doen om de zorg voor de inwoners voorop te stellen. De zorg wordt steeds belangrijker, in de familie en in de buurt. Wij stimuleren deze nabije zorg en ondersteunen de mantelzorgers in het werk wat ze doen. Bij de veranderingen in de zorg moeten ouderen, dementerenden, chronisch zieken en gehandicapten altijd kunnen blijven vertrouwen op zorg die ze nodig

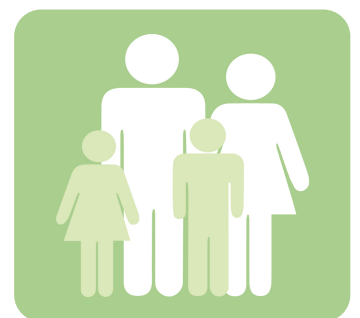

hebben. Dit is geen gunst maar een oprechte en blijvende solidariteit met inwoners die het al moeilijk genoeg hebben. Het CDA richt zich op de volgende punten:

- **Kwaliteit van zorg:** verbetering in de zorg waar nodig. Gerichte maatregelen om de last van stapeling van eigen bijdrage en zorgval te voorkomen o.a. door de eigen kosten en administratieve lasten terug te brengen waar dat kan.
- **Mantelzorgers:** voor veel mantelzorgers is de druk hoog. Betere ondersteuning van mantelzorgers. Door een beter aanbod van respijtzorg en dagopvang.
- **Mensen met een beperking:** Wij vinden dat mensen met een beperking via maatwerk of algemene voorzieningen zoveel mogelijk mee moeten kunnen doen in onze samenleving.
- **Betaalbare zorg:** Extra maatregelen en stimulering om inkoop van genees- en hulpmiddelen in de hand te houden. Mensen wijzen op de collectieve zorgverzekering.
- **Ouderenzorg:** Goede zorg is voor het CDA een kwestie van beschaving. Het gaat om liefdevolle en waardevolle zorg. Voldoende aandacht en eenzaamheid tegengaan. Ouderen moeten kunnen vertrouwen op de goede thuiszorg. Het tegengaan van eenzaamheid op lokaal niveau verbeteren.
- **Armoede en schulden:** Mensen met schulden moeten weerbaar gemaakt worden door bijvoorbeeld het geven van ondersteuning door middel van de inzet van schuldhulpmaatjes. Het CDA vindt dat we naast de mensen moeten staan en naar mogelijkheden moeten kijken hoe we er samen uit komen, integraal en met creativiteit. Met gemeente- en vrijwilligersorganisaties een netwerk bouwen van vrijwilligers, projecten ontwikkelen gericht op schuldhulp en vooral: financiële begeleiding!

1.4 Gezinnen

Gezinnen vormen de hoeksteen van Nederland. Voor het CDA is elk gezin in welke samenstelling dan ook van waarde. Die gezinnen vormen het startpunt van ons leven waar we, in geborgenheid durven op te groeien. Door allerlei omstandigheden zien we steeds meer samengestelde gezinnen. Het CDA vindt het mooi dat ook op die manier volwassen mensen verantwoordelijkheid nemen voor elkaars kinderen. In veel gezinnen spelen andere familieleden een belangrijke rol: opa's en oma's die oppassen of een tante die in lastige tijden bijspringt. De zorg in Nederland zou ondenkbaar zijn zonder de inzet, liefde en aandacht van deze mantelzorgers. Wij hebben daar grote waardering voor en voelen het als een plicht om hun zorg te ondersteunen en te vergemakkelijken.

In alle gezinnen en families worden waarden en normen overgedragen. We leren er hoe we met elkaar samenleven. We ontvangen en geven liefde, toewijding en inzet. In tijden van tegenslag is familie vaak de plek waar we bescherming en ondersteuning vinden. We vieren er de mooiste momenten van het leven en delen er ons leed. Families en gezinnen zijn van onschatbare waarde en verdienen erkenning en waardering voor de rol die ze spelen. Met het grootste deel van al onze jongeren gaat het hartstikke goed: ze zijn gezond, doen naar vermogen mee op school, hebben een rijk sociaal leven en voelen zich goed.

Echtscheiding

Helaas blijven niet alle ouders bij elkaar. Naast het feit dat een echtscheiding voor ouders zelf ingrijpend is, kunnen de gevolgen voor de kinderen ook verstrekkend zijn. Zeker voor kinderen die een vechtscheiding meemaken. Zij doen het minder goed op school, zijn vaker agressief en gevoelig voor depressiviteit. De helft van alle jeugdhulpvragen is gerelateerd aan echtscheidingen. Wij komen op voor deze kinderen. Daarom is het belangrijk dat als ouders besluiten uit elkaar te gaan, zij bij de gemeente terecht kunnen voor hulp en advies om een vechtscheiding te voorkomen. Wij pleiten daarom voor de mogelijkheid van opvoedondersteuning voor ouders in moeilijke tijden.

Pleegzorg

In het bijzonder noemen wij ook de pleeggezinnen waarin kwetsbare kinderen de kans krijgen om even op adem te komen of zelfs een nieuw 'thuis' te vinden. Wij zien dat veel pleegouders moeite hebben om alle kosten van hun pleegkind te kunnen voldoen met de vergoeding die zij ontvangen. Hierbij blijft er vaak te weinig budget over voor goede begeleiding van het kind. Wij willen tenminste twee keer per jaar specifieke aandacht voor pleeggezinnen. Bijvoorbeeld tijdens de jaarlijkse Week van de Pleegzorg. Daarnaast zullen pleegouders meer betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van beleid op het gebied van pleegzorg.

1.5 Rode loper voor verenigingen

Onze verenigingen zijn de smeerolie van de samenleving. Hier ontmoeten mensen elkaar, leren wij van elkaar en versterken wij onze banden. Heerhugowaard heeft tal van verenigingen, klein en groot en op veel verschillende gebieden. Deze verenigingen dragen bij aan de gemeenschapszin van Heerhugowaard.

Onze verenigingen moeten wij koesteren. Wij zijn van mening van wij als gemeente moeten faciliteren en ondersteunen waar dit nodig en mogelijk is. Wij zijn voorstander van een "rode loperprincipe" voor verenigingen. Dit houdt in dat de gemeente meedenkt en ondersteunt waar mogelijk. Hierbij hebben wij het in de basis niet over financiële steun. Wij streven naar financiële zelfredzaamheid voor verenigingen waar mogelijk. Het gaat hier om het meedenken met verenigingen en het ter beschikken stellen van de kennis binnen het gemeentehuis. Niet, "Het kan niet want" maar, "Het kan wel mits". Wij vinden het van belang dat de verenigingen voor iedereen toegankelijk zijn. Om een zo breed mogelijk aanbod te creëren en te behouden dienen hier ook financiële middelen voor beschikbaar te zijn.

Gebouwen groener en vasten lasten omlaag

Wij zien dat vele verenigingen moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Dit betekent in de praktijk niet alleen het vinden van vrijwilligers maar ook het beheren van de clubkas. Het CDA wil hierbij twee vliegen in een klap slaan. Enerzijds wil de gemeente meer duurzame energie opwekken, anderzijds willen wij dat sportverenigingen meer financiële arm slag krijgen. Daarom stellen wij voor dat wij dat de gemeente het mogelijk gaat maken dat sportverenigingen zonnepanelen op hun dak gaan leggen. Hiermee snijdt het mes aan twee kanten, de gemeente werkt aan haar duurzaamheid doelstelling en sportverenigingen zien een structurele verlaging in hun energiekosten. Dat geld kan dan weer in de leden worden geïnvesteerd.

1.6 Vrijwilligers

Misschien wel het iets waar wij het meest trots op zijn, zijn de vrijwilligers die onze gemeente telt. Vrijwilligers zijn van belang voor een samenleving waarin mensen naar elkaar omzien. Vrijwilligers zijn de drijvende kracht achter vele verenigingen en initiatieven. Zij vormen de motor van de maatschappij. Iets waar het CDA al van oudsher zeer veel waarde aan hecht. Vrijwilligerswerk is iets wat je in je vrije tijd doet. Hierbij zit dus niemand te wachten op onnodige bureaucratie vanuit de gemeente. Wij zullen ons dan ook altijd hard maken voor minimaal papierwerk voor vrijwilligers. Daarnaast willen wij zorgen voor een drempelloze stap om vrijwilligerswerk te gaan doen. De gemeente moet zorgen voor een punt waar mensen terecht kunnen als zij vrijwilligerswerk willen doen. Daartoe dient er een sociale kaart opgemaakt te worden en een databank met participerende en geïnteresseerde vrijwilligers. Als er vragen zijn omtrent vrijwilligerswerk moeten mensen bij de gemeente terecht kunnen. Daarnaast moeten ook de partijen die vrijwilligers zoeken hier hun vraag neer kunnen leggen. Bij voorkeur gaan wij voor een fysiek punt, dat wordt ondersteund door een digitaal punt.

Meer dan de helft van alle inwoners van Heerhugowaard doet dagelijks of wekelijks aan vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk, voor de Hugohopper, de sportvereniging, de school of het buurthuis. Zonder vrijwilligers valt de samenleving uiteen. Het CDA vindt dat dit erkenning verdient. Daarom stellen wij voor om jaarlijks een prijs uit te reiken aan de beste vrijwilliger. Omdat het van belang is dat de vrijwilliger wordt gezien en gewaardeerd. Wij willen twee prijzen: één voor de meest gewaardeerde vrijwilliger en één voor de organisatie die het beste vrijwilligers beleid heeft.

1.7 Geloof gemeenschap

Het CDA waardeert de inzet van religieuze organisaties. Zij dragen bij aan het welzijn in Heerhugowaard doordat mensen via gebedshuizen tot zorg voor elkaar zijn. Dit verbond om Heerhugowaard tot thuis te maken voor een ieder reikt over geloof heen en bindt alle mensen. Deze inzet is onvervangbaar en vult leemtes waar overheden afwezig zijn of te kort schieten. Onderzoek toont aan dat de maatschappelijke en economische waarde van religieuze organisaties vertaald kan worden in duizenden uren vrijwillige inzet en zeer vele euro's. Het CDA is er van overtuigd dat religie zowel privaat is als tot het publieke domein behoort. Publieke uitingen en ontmoetingsplekken horen daarbij. De scheiding van kerk en staat betekent niet dat geloof en samenleving gescheiden moeten zijn.

1.8 Gemeentebestuur

Het gemeentebestuur is er voor u en niet andersom. Het belang van alle inwoners van Heerhugowaard moet centraal staan. Hierbij is het belangrijk dat we vertrouwen hebben in ons gemeentebestuur én dat het gemeentebestuur dit vertrouwen ook verdient. Een belangrijke voorwaarde is dat er sprake moet zijn van duidelijk en open bestuur. Goede uitleg naar de inwoners in begrijpelijke taal. Minder politiek jargon. Wij als CDA staan voor een eerlijke en dienstbare manier van politiek bedrijven. Wij geloven niet in 'cadeautjes-politiek', waarbij ons belastinggeld wordt gebruikt om stemmen te winnen. Politiek is geen spel, maar een serieuze verantwoordelijkheid!

Verwachtingsmanagement en duidelijkheid

Verwachtingsmanagement is essentieel voor het slagen van burgerparticipatie (inspraak en meedoen). Wees daarbij transparant, duidelijk en eerlijk over de (on)mogelijkheden. Voor elk onderwerp of project moet vooraf duidelijk zijn hoe inwoners betrokken worden. Wij willen dan ook dat er een gemeentelijk participatieplan wordt gemaakt. In dat plan moet duidelijk naar voren komen op welke terreinen inspraak (participatie) kan plaatsvinden en hoe deze participatie ingevuld kan worden.

Er mogen geen onrealistische verwachtingen worden gewekt. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente duidelijk communiceert. Dan gaat het om het vroeg in een proces informeren van alle betrokkenen én hen gedurende het proces op de hoogte houden. De communicatie van de gemeente moet hierin ook begrijpelijk en proactief zijn.

2. Wonen in een schone, gezellige en gezonde omgeving

Een eigen huis een plek onder de zon

Een beroemd nummer van René Froger. Een nummer dat iedere Nederlander kent en er een gevoel bij heeft. Niet voor niets kennen we het gezegde 'beter een goede buur, dan een verre vriend'. Iedereen verdient een warm thuis, een huis in een veilige, schone en groene buurt. Je directe leefomgeving heeft een grote invloed op je leven. En daarom heeft de gemeente hierin een belangrijke verantwoordelijkheid. Zo dient de gemeente te zorgen voor een brede woningmarkt. Dat wil zeggen een woningmarkt waarbij voor iedere leeftijdscategorie genoeg woningen beschikbaar zijn, zodat het mogelijk is om je gehele leven in Heerhugowaard te blijven wonen. En laten we nu eerlijk zijn, er zijn gewoon veel te weinig betaalbare woningen voor starters en doorstromers. Een gevolg hiervan is dat jongeren moeilijk aan een eerste woning kunnen komen, en vervolgens uitwijken naar een andere stad. Naast het creëren van een gezonde balans in categorieën woningen, is het CDA groot voorstander van een goede mix van verschillende leeftijden en sociale klassen in dezelfde wijk. Over 'samen leven' moet je niet alleen praten, dat moet je doen. Immers, de omgeving van de mens is de medemens. Maar ook in de fysieke leefomgeving is er een belangrijke taak voor de gemeente. Dat wil zeggen, zorgen voor schone straten, goed onderhouden groen en voldoende parkeerplekken, alsook maatregelen treffen om gemakkelijk afval te scheiden.

2.1 Betaalbaar wonen voor alle leeftijden

In de afgelopen crisisjaren is de bouw van sociale woningen ver achtergebleven. We zien grote tekorten op dit deel van de woningmarkt. Mensen met een kleine beurs kunnen geen huis vinden. Jongeren moeten vaak lang thuis blijven wonen. Doorstroming wordt maar op een beperkte manier gestimuleerd door het Rijk. Er heerst dus schaarste aan de onderkant van de woningmarkt. Dit betekent dat wij in de komende jaren een opgave hebben om hierin te voorzien.

Jongeren

Voor Heerhugowaard is het van cruciaal belang dat wij jongeren weten te behouden in de gemeente. Wij zien dat veel jongeren na hun studie wegtrekken door een gebrek aan goede huisvesting of werkgelegenheid. Daarom vindt het CDA dat er meer aandacht moet komen voor starterswoningen bij grootschalige nieuwbouwprojecten. Dit betekent concreet dat het CDA blijft inzetten op minimaal 30% starterswoningen (categorie 1&2) bij uitbreidlocaties. Daarnaast moet de gemeente projectontwikkelaars stimuleren en faciliteren om jongeren, huisvesting te bouwen in bestaande panden en inbreilocaties, zoals gebeurt op de Stationsweg en de Umbriellaan. Aanvullend moet er worden ingezet op voldoende huurwoningen voor het middensegment, denk hierbij aan de huurlasten van € 710,- tot € 900,- per maand.

Ouderen

Een oud idee in een nieuw jasje. Waarom zouden wij het wiel opnieuw moeten uitvinden als dat al eeuwen geleden is gedaan? Nu bejaardenhuizen via rijkswege gesloten worden, voelen ouderen zich vaak in de kou gezet. Het CDA stelt voor dat wij het concept van het wonen in hofjes gaan herintroduceren in onze bestemmingsplannen. Het is gebleken dat hofjes al eeuwen lang een goede oplossing zijn voor de huisvesting van ouderen. Wij zien steeds vaker dat ouderen eenzaam zijn, hun gevoel van onveiligheid groter wordt en het gevoel van geborgenheid afneemt. Wij zien dat andere gemeenten geldverslindende programma's opzetten om eenzaamheid tegen te gaan. Het CDA vindt dat dit geen structurele oplossing is. Wij willen het probleem bij de kern aanpakken. Wij zien dat de oplossing ligt in het nieuw leven inblazen van hofjes waar eenzaamheid wordt tegengegaan, en veiligheid gewaarborgd.

Flexibele bestemmingsplannen

De moderne samenleving vraagt om een nieuwe benadering van bestemmingsplannen vanuit de gemeente. Wonen, werken en recreëren is in de praktijk veel minder strikt gescheiden dan dat het voor doet komen in bestemmingsplannen. Wij willen dat er daarom meer geëxperimenteerd gaat worden met flexibele bestemmingsplannen. Het moet mogelijk worden om in daarvoor geschikte huizen bijvoorbeeld boven te wonen en beneden te beginnen met je bedrijfje aan huis.

2.2 Groene wijken

Groen in de wijk zijn de longen van de wijk en creëren rust en ruimte. Men kan er recreëren, kinderen kunnen er spelen. Een wandeling met de hond maken. Het onderhoud van dit groen is een punt van aandacht waar wij als CDA ons zorgen over maken. Door de verschillende onderhoudsniveaus is het groen in het Stadshart beter verzorgd dan in sommige wijken. Bewoners maken zich hier zorgen om. Het gras en onkruid kruipt de stoep op. Soms is er meer gras dan stoep. Een gelijkmatiger niveau van onderhoud van het groen in heel Heerhugowaard is dan ook ons streven. Er wordt veel geschreven over meer groen en meer leefbaarheid in de gemeente. Het CDA wil gewoon duidelijk en meetbaar resultaat zien in de komende periode. Daarom willen wij dat er in de komende vier jaar 1.000 nieuwe bomen worden geplant. Daarom vragen wij aan u, waar wilt u dat uw nieuwe boom wordt geplant? Wij hebben er zelf wel al een aantal gereserveerd voor het stadscentrum.

2.3 Voldoende parkeergelegenheid

Waar laat ik mijn auto als ik thuis kom? Het aantal auto's in de wijken is de laatste jaren flink toegenomen. Het parkeren in de openbare buitenruimte is voor veel inwoners een punt van zorg. Huishoudens hebben soms verscheidene auto's die in de wijk moeten worden geparkeerd. Het creëren van voldoende parkeergelegenheid door het slim indelen van de openbare ruimte in de wijken is dan ook een uitdaging die we samen met de bewoners moeten aangaan. Waarbij goed moet worden gekeken naar de balans tussen parkeerruimte en openbaar groen.

2.4 Schone straten

De woonomgeving is voor mensen van belang voor hun beleving van welbevinden. Met andere woorden; mensen vinden het niet prettig om te wonen in een vuile en slecht onderhouden wijk. Het CDA is van mening dat het onkruidvrij houden van trottoirs en putten van enorm belang is. Ook het opruimen van zwerfvuil in de openbare ruimte is voor veel mensen belangrijk. Voldoende plekken waar men het afval kwijt kan zijn dan ook noodzakelijk. Ook voor het stimuleren van de opruimplicht van hondenpoep is dit een must.

2.5 Veiligheid in de buurt

Inbraak preventie

Heerhugowaard is een heel veilige gemeente, toch ervaart niet elke inwoner dit zo. Hoewel de feitelijke veiligheid groot is, is het gevoel vaak toch anders. Wij zien dat voorlichting over veiligheid het gevoel van veiligheid kan vergroten. Daarom vindt het CDA dat er een inbraakpreventieprogramma moet komen. Door middel van slimme en handige tips kun je je huis beter beveiligen.

Aangifte bereidheid

De aangiftebereidheid daalt jaar op jaar. Dit vindt het CDA geen goede zaak. Met name bij vergrijpen zoals fietsendiefstal, bedreiging en aanranding wordt er steeds minder aangifte gedaan. Daarom willen wij samen met de politie kijken hoe er een publiekscampagne opgezet kan worden om de aangiftebereidheid weer omhoog te krijgen.

Buurtpreventie

De politie heeft een applicatie voor de smart Phone waarmee je op een toegankelijke manier in contact kan komen met de politieagent in de buurt. Wij zien in de praktijk dat er relatief weinig gebruikt gemaakt wordt van deze app. Hier moet meer bekendheid aan gegeven worden, zodat iedereen weet wie de wijkagent is en hoe die op een snelle manier te bereiken is.

Stadstoezicht

De politie krijgt steeds meer taken vanuit de Tweede Kamer toebedeeld. Maar als gemeente hebben wij ook onze prioriteiten waarvoor we aandacht willen. Bijvoorbeeld: handhaving van parkeren rond scholen, overlast gevende hangjongeren die voor velen een doorn zijn in het oog. Daarom pleit het CDA voor een uitbreiding van het stadstoezicht.

2.6 Hulpdiensten

De brandweer, politie en ambulance behoren tot de belangrijkste veiligheidsdiensten die de overheid levert. Tijdens de grootste rampen en moeilijkste situaties staan zij voor ons klaar. Sinds een aantal jaar worden deze diensten regionaal aangestuurd door de veiligheidsregio. De veiligheidsregio bestaat op haar beurt weer uit vertegenwoordigers van de in de regio liggende gemeenten. Het is hierbij de taak van de gemeente om er op toe te zien dat de veiligheidsregio geen orgaan wordt dat zorgt voor onnodige bureaucratie en regelgeving. Het hoofdzakelijke doel moet het functioneren van de hulpdiensten blijven. Als CDA zijn wij van mening dat wij als gemeente in goed contact moeten blijven met onze eigen hulpverleners en moeten zorgen dat zij hun werk zo goed mogelijk kunnen blijven doen. Hieronder vallen ook zaken als het behoud van de ladderwagen en het duikteam. Verder moeten wij constant in de gaten houden dat er geen tekorten ontstaan in het aantal vrijwilligers, het materieel en dat de aanrij tijden niet in het geding komen.

Verder willen wij kijken of het mogelijk is om in samenwerking met de brandweer een actie op te zetten waarbij gekeken wordt of er binnen Heerhugowaard plekken zijn waar de aanrijroutes worden geblokkeerd. Denk hierbij aan auto's die fout zijn geparkeerd waardoor de brandweervoertuigen er niet langs kunnen. Niemand is er immers bij gebaat dat de brandweer niet bij een brandhaard kan komen.

3. Een duurzame en toekomstbestendige gemeente

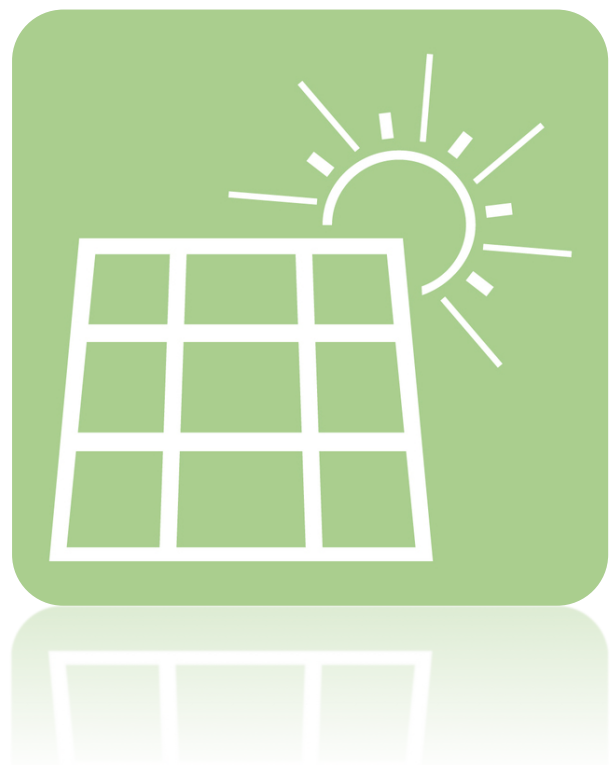
Voor uw ouders, voor u, voor uw kinderen en hun kinderen

Een stad om door te geven, zodat onze kinderen, hun kinderen en nog vele generaties die volgen in deze gemeente kunnen wonen. Het is als politiek van belang dat er ingezien wordt dat er niet voor een periode van vier jaar beslissingen moeten worden genomen. Beslissingen die nu gemaakt worden kunnen van belang zijn voor vele volgende jaren. Daarom vinden wij dat de Heerhugowaardse politiek ervoor moet zorgen dat Heerhugowaard een toekomstbestendige en duurzame gemeente wordt. Denk hierbij aan zaken als verduurzaming van vastgoed en woningen. De afgelopen jaren hebben hierin al grote stappen ondernomen. Zo staat onze gemeente op nummer één met het reduceren van CO₂, hebben we de woonvisie 2050 opgesteld en zijn we bezig met het vaststellen van de omgevingsvisie. Visies waarbij de inspraak van burgers groot van belang is. Het is immers de gemeente van alle inwoners. Verder moet er ook gedacht worden aan mogelijke fusies om een weerbare gemeente te creëren en is het CDA voorstander van het tegengaan van belastingverhoging en het stimuleren van maatregelen om de maandlasten van wonen te verlagen. Hierbij zijn stabiele gemeentefinanciën noodzakelijk.

3.1 Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed

In verduurzaming dient de gemeente het goede voorbeeld te geven en de eerste stap te zetten. Wij zijn dan ook van mening dat alle gemeentegebouwen waar mogelijk verduurzaamd moeten worden. De afgelopen jaren zijn hier al goede stappen in gezet maar wij zijn er nog lang niet. In de begroting van de gemeente moet een aanzienlijk bedrag worden gereserveerd voor deze ontwikkelingen. Hierbij streven wij naar investeringen in de meest geschikte en nieuwste technieken van verduurzaming, waarbij het van belang is dat niet alleen de gebouwen groener worden maar dat de investeringen ook een rendabele terugverdientijd hebben. Het doel is om nog vóór 2030 alle gemeentelijke gebouwen energieneutraal te hebben.

Maar niet alleen de gebouwen moet groener. Ook voor het wagenpark van de gemeente geldt dat verduurzaming noodzakelijk is. Zo zijn er nu al een aanzienlijk aantal elektrische auto's en fietsen. In de komende jaren moet deze lijn voortgezet worden. De auto-industrie maakt steeds betere elektrische auto's in een betaalbare klasse waarbij de afstand die de auto's kunnen afleggen blijft stijgen. Dit alles natuurlijk binnen de financiële mogelijkheden van de gemeente. Naast elektrische auto's zijn wij ook groot voorstander van het onderzoeken van de mogelijkheid om te werken met elektrische vrachtwagens. Wanneer hier bedrijfsvoering technisch en financiële mogelijkheden zijn moet ook hier een vergroeningsslag in gemaakt worden.

3.2 Verduurzaming van koopwoningen

Maandelijks minder betalen aan de vaste lasten en een steentje bijdrage aan de vergroening van Nederland? Steeds meer huisbezitters nemen zelf al het initiatief om hun huis te verduurzamen. Denk hierbij aan het beter isoleren van huizen, zonnepanelen en alternatieve vormen van verwarming. Wij zijn groot voorstander van deze initiatieven. Echter zien wij ook in dat het hierbij om ingewikkelde en grote investeringen gaat. Investerings die niet alleen een verduurzaming van de woning opleveren maar ook een verlaging van de maandlasten. Deze investeringen liggen bij de huizenbezitters zelf. Desalniettemin vinden wij dat de gemeente dit moet motiveren en faciliteren waar mogelijk. Met als doel het verduurzamen van koopwoningen laagdrempeliger te maken. Hierbij kan gedacht worden aan financiële regelingen maar ook aan een adviserende rol. Of aan grotere collectieve projecten zoals het warmtenet vanaf de HVC, waar de komende jaren steeds meer huizen en bedrijven aan zullen worden aangesloten.

3.3 Van het aardgas af

Hoe blijven wij onze huizen verwarmen in de toekomst? De winning van aardgas loopt de laatste jaren sterk terug en dit zal de komende jaren alleen maar verder teruglopen. Tot op het punt dat alle huishoudens niet meer aangesloten zijn aan het aardgasnet. Hiermee moet rekening gehouden worden bij de bouw van nieuwe woningen. Daarom vinden wij dat bij nieuwbouwprojecten het een vereiste moet zijn dat deze woningen niet op het aardgasnet worden aangesloten maar aan een alternatieve vorm van verwarming. Daarnaast zijn wij van mening, dat wanneer het aardgasnet op plekken vervangen moet worden of er andere ondergrondse vernieuwingen plaatsvinden, er onderzocht moet worden of er mogelijkheden zijn om ook een alternatieve vorm van verwarming toe te passen op de reeds bestaande woningen. Wanneer er mogelijkheden zijn moet het gesprek worden aangegaan met belanghebbenden. Hier geldt dat de bewoners de grootste belanghebbende zijn.

3.4 Afval scheiden

Afvalscheiding is een van de vele acties die wij als inwoners kunnen nemen in het kader van de verduurzaming. Een actie die wordt aangestuurd door de gemeente door middel van het afvalstoffenbeleid. Onderzoeken hebben inmiddels uitgewezen dat plastic scheiden door middel van na-scheiding een hoger rendement heeft dan scheiding door inwoners zelf. Daarom streven wij ernaar om mogelijkheden voor na-scheiding uit te zoeken en wanneer er zich mogelijkheden voordoen om over te gaan op na-scheiding, deze aan te grijpen. Al met al is het onderwerp van afval scheiden een onderwerp dat breed in de Heerhugowaardse samenleving gevoerd moet worden. Hierin heeft de gemeente een faciliterende en informerende rol.

3.5 Een stad die bestemd is tegen het veranderende klimaat

Met droge voeten naar de auto kunnen lopen? Algemeen bekend is dat het klimaat verandert. Wij krijgen steeds vaker te maken met harde regenbuien en snel wisselende temperaturen. Afvoer van het regenwater moet hierop ingesteld zijn. Afvoer van grote hoeveelheden water moet gebeuren zonder dat inwoners daar last van ondervinden. De komende jaren zal de afvoer van het regenwater in Heerhugowaard hierop moeten worden aangepast. Bij deze aanpassingen moet vooral gedacht worden aan minder straatwerk en meer groen zodat het water niet door het riool wordt opgevangen maar in het grondwater terecht komt. Dit zorgt naast een goede waterafvoer ook voor groenere wijken. Maar hierin kunnen innovatieve oplossingen zoals waterpleinen ook een rol spelen. Wij zijn van mening dat hier de komende jaren sterk op moet worden ingezet en dat er moet worden onderzocht welke maatregelen er nodig en mogelijk zijn om Heerhugowaard bestand te maken tegen deze veranderingen. Hier is niet alleen een taak weggelegd voor de gemeente, maar ook voor de inwoners. Ook in onze tuinen moeten wij ons hiervan bewust zijn. Denk hierbij aan voldoende groen zodat het regenwater kan weglopen. Hier ligt voor de gemeente een informerende en activerende rol.

3.6 Het tegengaan van krimpgebieden

De Randstad en de kop van Noord-Holland, daar tussenin ligt Heerhugowaard. De komende jaren zullen er veel woningen gebouwd worden in de Randstad, de economie bloeit daar en er is veel werkgelegenheid. Dit heeft als gevolg dat steeds meer mensen vanuit de kop van Noord-Holland richting de Randstad trekken. Vooral jongeren die gaan studeren komen hierna niet meer terug. Hier moeten wij ons bewust van zijn. Zowel op gebied van huisvesting als op het gebied van onze economie. Wij willen ons de komende jaren inzetten om het krimpen van de kop van Noord Holland tegen te gaan. Op het moment bestaan er al verschillende initiatieven om dit krimpen tegen te gaan. Wij willen er voor zorgen dat Heerhugowaard ook met deze initiatieven gaat meedoen. Hierbij kan er gekeken worden naar de regio Alkmaar maar ook zeker in de richting van Schagen en Den Helder.

3.7 Gemeentefinanciën

Goed op de financiën letten. Extra zorgvuldigheid en aandacht voor een gezonde en sluitende meerjarenbegroting, zodat inkomsten en uitgaven in balans worden gehouden en duidelijkheid bestaat over de financiële speelruimte voor nieuw beleid. Structurele uitgaven moeten worden bekostigd door structurele inkomsten en er moeten voldoende voorzieningen (reserves) achter de hand worden gehouden. Zo ontstaat er een solide meerjarenbegroting en is de gemeente geen speelbal van incidentele mee- of tegenvallers. Toch kan het voorkomen dat we als overheid door omstandigheden meer moeten uitgeven dan dat er binnenkomt. Belastingverhoging is dan niet de oplossing van dit probleem, maar hooguit een laatste redmiddel. Voor het CDA betekent dit duidelijke keuzes maken waar we wel of geen belastinggeld aan uitgeven. Dat wil zeggen dat de gemeente bijvoorbeeld minder moet uitgeven aan dure professionele organisaties en meer gebruik moet maken van vrijwilligersorganisaties. Dit scheelt veel belastinggeld en de binding in de samenleving wordt daarmee sterker. Uitgangspunten van het CDA zijn onder andere: géén belastingverhoging; géén risico's nemen: geen gronden aanschaffen en niet onnodig bouwen; géén kaasschaafmethode, maar duidelijke financiële keuzes maken, waarbij voor het CDA een goede zorg en welzijn voor iedereen het belangrijkste is en alle voorzieningen behouden blijven.

4. Een aantrekkelijke stad om in te wonen en thuis te komen

Ik wil snel op mijn werk zijn maar ook ontspannen kunnen fietsen

Een maandagochtend in de herfst, het is nog donker en het is tijd om richting het werk te gaan. Dan wil je niet in de file staan om de gemeente uit te komen of lang op de trein moeten wachten. Daarom vindt het CDA snelle ontsluiting per auto en openbaar vervoer van groot belang. De bereikbaarheid van een gemeente is niet alleen van belang voor de inwoners, maar ook voor de mensen die in de gemeente werken. Heerhugowaard moet voor iedereen goed bereikbaar zijn. Zowel met de auto, het openbaar vervoer als per fiets en te voet. Het reizen van en naar Heerhugowaard moet niet alleen praktisch, veilig en leefbaar zijn. Denk hierbij aan een levendig en bruisend Stationsgebied. Voldoende fiets-en wandelroutes met veel groen, en dóór het groen. Zodat je op een vrije dag deze routes ook recreatief kunt gebruiken en een lekker stuk kan gaan fietsen of lopen. Verder streven wij naar een bruisend Heerhugowaard, een stad waar je graag thuis komt. Voldoende winkelvoorzieningen met als kern een enerverend Middenwaard en Centrumwaard. Een ruim aanbod aan horeca en uitgaansmogelijkheden voor zowel jong als oud. Een avond qualitytime waarbij je uit eten gaat en daarna naar het theater of de film. Daar heeft iedereen op zijn tijd behoefte aan. Wij zullen ons er dan ook hard voor maken om het voor ondernemers mogelijk te maken een gevarieerd Heerhugowaard te behouden en om de ondernemers in de gelegenheid te stellen om hun onderneming uit te breiden.

4.1 Bereikbaarheid

Om zowel lokaal als regionaal sterk te staan, is het belangrijk dat de bereikbaarheid in Heerhugowaard van een goed niveau is. Niet alleen voor de mensen die buiten de gemeente werken, maar ook voor bewoners die zich binnen Heerhugowaard willen verplaatsen, moeten hun bestemming goed kunnen bereiken op een veilige manier.

Aanbesteding buslijnen

De gemeente gaat niet over het busvervoer, dat is een taak van de provincie. Het provinciaal bestuur besteedt voor de hele provincie het busvervoer aan. Als we in onze gemeente nieuwe buslijnen willen moeten wij er tenminste voor zorgen dat er geen buslijnen verdwijnen. Daarvoor moeten wij een lobby opzetten. Het CDA vindt het belangrijk dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving. Daarbij is ook het fysiek bereiken van alle plekken in de gemeente belangrijk. Samen met u willen wij kijken welke buslijnen er in deze gemeente belangrijk zijn.

Hugo Hopper

Naast het busvervoer hebben wij ook een particulier initiatief van bewoners, de Hugo Hopper. Dit initiatief heeft kunnen ontstaan doordat er steeds minder buslijnen zijn in de gemeente. Als CDA vinden wij het goed dat inwoners hun krachten bundelen om samen dit probleem van bereikbaarheid op te lossen. Wij zien in verschillende dorpen in Nederland dat er ook wordt gestart met een collectieve taxi voor en met ouderen. Deze maatschappelijke initiatieven zal het CDA altijd blijven ondersteunen. Dit is de kracht van de samenleving.

Om de tien minuten een trein richting de Randstad

Het eerlijke verhaal is dat de gemeente niet gaat over het spoorboekje van de NS. Wat wij als gemeente wel kunnen doen is het belang blijven aangeven van een goed bereikbare verbinding met de Randstad. Het CDA vindt dat de gemeente in gesprek moet blijven met de NS over het uitbreiden van het spoorboekje. We zijn inmiddels een goede gesprekspartner van de NS door de komst van het rangeerterrein. Laten we die gesprekstafels benutten om ook dit vraagstuk bespreekbaar te maken. Uiteindelijk is het doel van het CDA om spoorboekloos te reizen.

Heerhugowaard in en uit met de auto

De afgelopen jaren is er al veel aandacht besteed aan de ontsluiting van Heerhugowaard per auto. Maar wij zijn er nog niet, in de ochtend en avondspits is bijvoorbeeld de Oostangent dramatisch. Er moet ook de komende jaren goed gekeken worden naar de ontsluiting per auto en, waar dit noodzakelijk is, moet er een verbetering van de ontsluiting komen.

4.2 Aantrekkelijk stationsgebied

Wonen, werken, reizen en verblijven; dat is het Stationsgebied van nu en de toekomst. Een welkom van de stad die uitnodigt om onze mooie gemeente te ontdekken. Daarnaast kan een aantrekkelijk stationsgebied dienen als ontmoetingsplaats, uitgaansgelegenheid en doorstroomgebied. Ook pleiten wij voor het beter organiseren van parkeerplaatsen. Niet alleen voor de auto, maar ook voor de fiets. De Provinciale Staten wil aan de slag met het fietsbeleid, dus ook het parkeren van de fiets bij de stations. Hier komt waarschijnlijk geld voor vrij. Ook in het landelijke regeerakkoord is er aandacht voor de fiets en wordt 100 miljoen vrijgemaakt voor op een efficiënte wijze de fiets parkeren bij stations. Het CDA wil hier bij aansluiten. De ondernemers, ProRail, ontwikkelaars en bewoners in het Stationsgebied staan voor een uitdaging om dit samen te realiseren. Deze manier van participatie juicht het CDA toe.

4.3 Evenementenbeleid

Een bruisende gemeente, wij willen niets liever. Een voorwaarde hiervoor is een toereikend en degelijk evenementenbeleid. Wij streven naar een evenementenbeleid dat toegankelijk is voor zowel grote als kleine evenementen en waarbij niet meer regels gelden dan nodig zijn. Verder zijn wij van mening dat in dit beleid een goede balans moet worden gevonden tussen de evenementen en de eventuele overlast die gepaard gaat bij deze evenementen.

4.4 Middenwaard

Het CDA vindt dat de gemeente voorwaardenscheppend moet zijn als het gaat om het vestigingsklimaat voor bedrijven en het verblijfsklimaat voor bezoekers. Kortom, het moet zowel voor ondernemers als bezoekers een bruisend stadshart zijn. Wij zijn van mening dat er voor een bruisend stadshart binnen het winkelcentrum een goede mix moet zijn van grotere winkelketens, maar ook een groot aantal "Local Heroes". Als gemeente moeten wij constant met de eigenaar van Middenwaard in gesprek blijven om te waarborgen dat deze mix aanwezig blijft. Hierbij moet het winkel plezier van de bezoekers en het vestigingsklimaat van de ondernemers centraal staan. Op dit moment is de buitenruimte rond Middenwaard bekleed met weinig groen. Het plein is kaal en kil, de gevels zijn grijs en grauw en de

parkeerplaats bederft het uitzicht. Een typisch winkelcentrum zoals we er vele in Nederland hebben. Dat kan volgens het CDA anders.

Het CDA vindt dat er een investeringspot moet komen om de buitenruimte te vergroenen en te verfraaien. De gemeenteraad heeft reeds besloten om de gevel van het gemeentehuis met groen te bekleden, dat vinden wij een goed begin. Daarnaast moet de gemeente in gesprek met eigenaren, ondernemers en bewoners rond de Middenwaard om verdere groenplannen voor het plein en parkeerplaats uit te werken. Het CDA denkt daarbij aan het plaatsen van slimme stadsbanken die Co2 en fijnstof uit de lucht filteren. Het streven moet zijn om meer natuurlijke materialen te gebruiken, dit zorgt voor een meer prettig verblijfsgebied die de concurrentieslag met omliggende winkelcentra - oa. de Mare - kan winnen.

Tegen verplichte Koopzondagen

Tegenwoordig consumeren we steeds meer en steeds vaker. Ook de wens om op zondag te kunnen winkelen sluit hierbij aan. De vrijheid om dit te doen, botst echter met de vrijheid van werknemers en ondernemers om een collectieve rustdag te hebben. Het CDA waarschuwt voor de toenemende sociale druk op werknemers en ondernemers om op zondag te werken. Vooral kleine ondernemers kunnen vanwege de toenemende concurrentiedruk niet weigeren hun winkel op zondag te openen en verliezen daarmee hun enige vrije dag in de week. Twee derde van onze middenstanders geeft aan niet meer dan één zondag per maand open te willen. Ook bij sollicitaties wordt volgens de bonden geselecteerd op de bereidheid om te werken op zondag. Hiermee komt de vrijheid van de werknemer om een rustdag te nemen, in gevaar. Nu zijn er kleine winkeliers die onder dwang van een boete op zondag open moeten zijn! Dit kan en mag niet zo zijn. Als CDA hebben we altijd gezegd, dat de winkels op zondag open mogen zolang ze maar niet gedwongen worden. Dat lijkt nu wel het geval. Wij willen in ieder geval zorgen dat winkeliers die op zondag niet open willen, niet open hoeven. En zonder dat daar een boete voor rekening wordt gebracht. Wij stellen dat koopzondagen sloopzondagen zijn als ondernemers op straffe van een boete verplicht open moeten zijn

4.5 Uitgaansgelegenheden

Wij willen een bruisend Stadshart in Heerhugowaard waar men kan winkelen, wonen, werken, en ontspannen. Bereikbare voorzieningen voor een avondje uit: het theater COOL, diverse horecagelegenheden, een bowlingcentrum en een bioscoop. Ook de parkeergelegenheid in het Stadshart is door de diverse parkeergarages goed geregeld. De maximum parkeerkosten zijn mede door het CDA verlaagd naar € 2,- per dag. Zo kan men langer genieten van de diverse activiteiten in en om het Stadshart. Het CDA vindt niet alleen dat deze voorzieningen van groot belang zijn, maar ook dat ze in deze vorm behouden en onderhouden moeten blijven. Met de heropening van Palm Beach bij het strand van Luna is er weer een volwaardige plek voor festivals in Heerhugowaard. De aantrekkelijkheid van een gemeente wordt mede bepaald door de aanwezigheid van deze voorzieningen voor nu, en voor de toekomst.

4.6 Verkeersveiligheid

Iedereen wil veilig van A naar B komen. Verkeersveiligheid is van groot belang. Veel bewoners van Heerhugowaard voelen zich onveilig in het verkeer. Het CDA is groot voorstander van het veiliger maken van de school-thuis routes, door middel van het inventariseren van deze routes met de hulp van Veilig Verkeer Nederland in samenwerking met scholen en ouders. Het handhaven van de verkeersregels bij scholen als kinderen worden gebracht of gehaald moet worden verbeterd. Mogelijke knelpunten moeten worden opgelost, rekening houdende met de aanleg van infrastructuur.

Het seniorvriendelijk maken van trottoirs en fietspaden moet in acht genomen worden bij het herindelen of rooveren van wijken. Wij denken bijvoorbeeld aan op- en afritten van trottoirs waarbij we pleiten voor het vlakker aanleggen van trottoirs waardoor rolstoelen en rollators gemakkelijker te besturen zijn, zodat men niet op het fietspad of op de rijweg hoeft te lopen. Ditzelfde geldt voor de verkeersveiligheid bij winkelgebieden en ouderencentra. Logische veilige fietsroutes aanleggen en ontbrekende trottoirs aanvullen nabij scholen, winkelcentra en ouderencentra. Goede straatverlichting is hierbij een must. Daarnaast pleiten wij voor het stimuleren van verkeerseducatie aan schoolgaande kinderen, hun ouders en de groter wordende groep oudere verkeersdeelnemers door bijvoorbeeld VVN. Dit is voor het CDA een belangrijk punt van aandacht. Het realiseren van een verkeersoefentuin voor boosters nabij één van de seniorencentra is een voorbeeld van oudereneducatie. Ook willen wij vaste routes voor bevoorradingsvrachtauto's realiseren zodat wij de verkeersveiligheid in de woonwijken vergroten.

5. Goede toegang tot onderwijs en werk

Werk is de beste vorm van sociaal beleid

Je werkt om te leven en niet andersom. Toch is werk een van de belangrijkste zaken binnen het leven. Iedereen moet een kans op de arbeidsmarkt krijgen. Een carrière begint met een diploma, wij zijn dan er dan ook groot voorstander van dat alle jongeren met een diploma op zak van school gaan. De gemeente moet hiervoor de mogelijkheden bieden en zorgen voor voldoende opleidingsinstellingen op zowel gemeentelijk niveau als op regionaal niveau. Daarnaast moeten mensen die een carrière hebben opgebouwd ondersteund worden zodat zij deze carrière ook voort kunnen zetten. Denk hierbij aan voldoende kinderopvang die voldoet aan de veiligheidseisen. Maar voor werkgelegenheid zijn ook ondernemers nodig. Wij zetten er ons dan ook voor in om ondernemers zich te laten vestigen op de grote bedrijventerreinen en de winkelgebieden die Heerhugowaard rijk is, waarbij onze voorkeur uitgaat naar een mix van kleinere en grotere ondernemers. Wij vinden dat ondernemers de ruimte geboden moet worden en dat zij niet belast moeten worden met onnodige wet- en regelgeving. Wij hebben vertrouwen in de ondernemers en wij gaar er van uit dat zij geen overmaat aan regelgeving nodig hebben. Wij zijn ook trots op de vele agrariërs die in Heerhugowaard actief zijn en wij zetten ons dan ook in voor deze familiebedrijven.

5.1 Kind centraal

Wij weten allemaal dat fietsen gezond is. Wij weten ook dat auto rijden niet bijdraagt aan een duurzame samenleving. Wij zien dat in de ochtend en in de middag rondom basisscholen steeds meer auto's gesignaleerd worden. Wat wij ook merken dat dit tot ergernis leidt bij omwonenden, maar ook bij de ouders zelf. Het CDA pleit er daarom voor dat wij gewoon weer met de fiets naar school gaan. Daar over zouden wij graag het gesprek aan gaan met de scholen, de kinderen en de ouders. Natuurlijk begrijpen wij dat de gemeente daarin ook faciliterend moet zijn. Daarom vinden wij dat elke school op de fiets goed bereikbaar moet zijn en voldoende fietsenstallingen aanwezig moeten zijn. Ruim baan voor de fietser.

5.2 Iedereen die kan werken, werkt

Met de Participatiewet zijn gemeenten meer verantwoordelijk gemaakt voor het toe leiden naar werk. De gemeente staat door de Participatiewet voor een grote opgave om samen met werkgevers, het UWV, onderwijs, het WSW-bedrijf en particuliere organisaties zoals uitzendbureaus betere toeleiding naar werk te organiseren. De wetgeving kent evenwel nog een aantal belemmeringen die een integrale en flexibele aanpak mogelijk maken. Het CDA is daarom groot voorstander van één Participatiebedrijf voor de HAL gemeenten waaronder zowel de sociale diensten als de sociale werkvoorziening is ondergebracht. Het CDA wil zich met name inzetten voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen. Werk is belangrijk voor inkomen, zelfontplooiing en sociale contacten.

Voor mensen waar betaald werk een brug te ver is, is participatie van belang. Voor ons is de tegenprestatie dan een middel om mensen te activeren die nu wel een uitkering ontvangen, maar verder niet participeren. Dat zij actiever worden is beter voor henzelf, hun omgeving en ook voor de samenleving. Uiteindelijk kan ook de tegenprestatie een eerste stap zijn in de richting van een betaalde baan. Wij willen voorkomen dat jongeren tussen de wal en het schip belanden. Daarom is extra aandacht nodig voor beschermt werk en voor de aansluiting van jongeren naar de arbeidsmarkt die van het PRO/VSO-onderwijs komen. Het CDA is voorstander van out of the box denken en effectieve onorthodoxe methodes. Er moeten dan ook middelen beschikbaar gesteld worden om hiermee te experimenteren. Te denken valt aan de in de afgelopen jaar gevoerde pilot “Alleenstaande moeder uit de bijstand”.

Het kabinetsbeleid om ouderen weer aan het werk te krijgen heeft veel geld gekost en weinig banen opgeleverd. Het is niet realistisch om te veronderstellen dat alle oudere werklozen op korte termijn een vaste baan kunnen vinden. Vaak zijn deze mensen wel op een andere manier in de samenleving actief, bijvoorbeeld als vrijwilliger. Die inzet verdient waardering van de samenleving en daarom willen wij een vrijstelling van de sollicitatieplicht voor werkzoekenden boven de 60 jaar die structureel meerdere dagen per week vrijwilligerswerk doen of mantelzorg bieden.

5.3 Een omgeving geschikt voor kleine en grote bedrijven

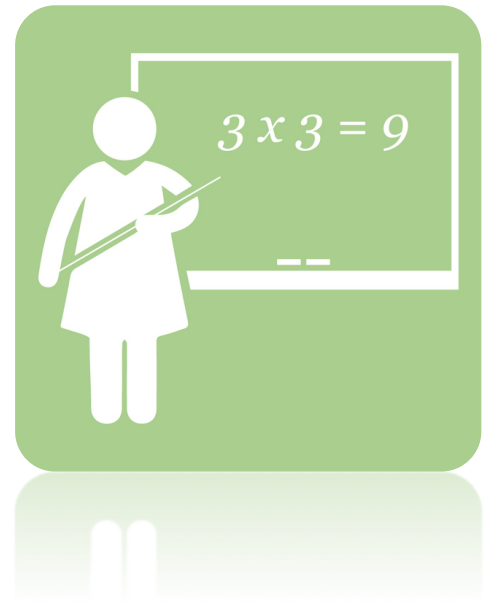
Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid en zijn het bestaansrecht van de gemeente. Is er geen werk, dan willen er ook minder mensen wonen. Ruimte voor kleine en grote bedrijven is niet alleen wenselijk, het is een must. Regelgeving omtrent vergunningen, goede infrastructuur en een gunstig vestigingsklimaat is dan ook van groot belang. Kleine bedrijven moeten niet worden ondergesneeuwd en grote bedrijven moeten niet worden beperkt als zij willen uitbreiden. Kortom ruimte voor iedereen, zonder een ondoordringbaar woud aan regels. Mee denken met de bedrijven in plaats van tegenwerken.

Ondernemers zijn overal te vinden in Heerhugowaard. Grote bedrijven, MKB en eenmanszaken zijn verspreid door heel Heerhugowaard. Met een industrieterrein dat de hele lengte van Heerhugowaard groot is. Kortom, ondernemers zijn in ruime mate aanwezig, iets waar wij trots op mogen zijn! Toch is er een hoop leegstand van bedrijfspanden. Wij willen ons er hard voor maken dat deze leegstand wordt teruggedrongen. Los van het feit dat dit goed is voor de economische welvaart van Heerhugowaard zorgt het ook voor een bruisend en levend industriegebied, dat weer goed is voor alle ondernemers in dat gebied. Het terugdringen van de leegstand willen wij onder andere bereiken door ons te richten op startende ondernemers die een nieuw impuls geven aan het gebied en de markt. Verder staat een gezonde balans tussen grote bedrijven, MKB en eenmanszaken centraal. Een gunstig vestigingsklimaat is daarbij essentieel. De gemeente is hiervoor mede verantwoordelijk. Hierbij moet duurzaamheid een speerpunt zijn. Goede service en faciliteiten en een goed onderhouden omgeving en infrastructuur is hierbij vanzelfsprekend.

Ondernemers zijn namelijk niet alleen van belang voor de economie maar ook voor het verenigingsleven. Veel lokale bedrijven doen aan sponsoring en ondersteuning van de lokale verenigingen. Zonder deze ondersteuning hebben veel verenigingen nauwelijks bestaansrecht. Dit moet dan ook worden gekoesterd.

5.4 Samenwerking tussen scholen en bedrijven

Het CDA ziet helaas nog steeds dat er te veel jongeren moeite hebben met het vinden van een stage of werkplaats in Heerhugowaard. Steeds vaker zien wij dat jongeren uitwijken naar andere steden en gebieden. Wij willen dat iedereen die dat wil in Heerhugowaard moet kunnen leren, werken en wonen, en dit geldt ook voor de mensen die zelf onvoldoende netwerk hebben om dit te realiseren. Het CDA wil een jaarlijkse stage/banenmarkt waarin bedrijven uit de omgeving worden uitgenodigd om stageplekken en werkplekken aan te bieden, waar de lokale studenten/afgestudeerden de kans krijgen om met werkgevers in contact te komen. Op deze manieren kunnen onze jongeren lokaal werken en studeren, en stimuleren we ondernemers door eventuele werknemerstekorten aan te vullen.

5.5 Regionale samenwerking

Heerhugowaard is geen eiland maar staat in verbinding met de gemeenten om haar heen. Direct aangrenzende gemeenten zijn Alkmaar en Langedijk (tezamen HAL). De andere gemeenten zijn Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo (tezamen BUCH). Met deze gemeenten hebben wij veel verschillende samenwerkingsverbanden. De gemeenten Langedijk en Heerhugowaard hebben afspraken gemaakt om een ambtelijke fusie tot stand te brengen. Het CDA vindt dit een goede stap naar verdere samenwerking op tal van terreinen. Het blijft natuurlijk aan de gemeenteraden om te beslissen hoe ver deze samenwerking reikt. Het CDA staat altijd open om in verbinding te blijven met de gemeenten in haar regio.

Heerhugowaard heeft naast deze regio ook de kans om verder te kijken. Door onze ligging hebben wij de kans om ons te richten op de Kop van Noord Holland. Deze gemeenten hebben een samenwerkingsverband, de Kop werkt. Het CDA vindt dat wij meer samenwerking moeten zoeken met deze gemeenten en dit samenwerkingsverband. Dit samenwerken gaat ook op als het de indeling van bedrijventerreinen betreft. Er moet voor ondernemers gekeken worden naar de beste vestigingslocaties ook als dat buiten onze eigen gemeente ligt. Vanuit de gemeente moet realistisch, en in overleg met de ondernemers, gekeken worden naar de inrichting van de bedrijventerreinen. Wanneer hier een reden toe is, moet gepraat kunnen worden over een andere bestemming van het terrein.

5.6 Bereikbaarheid bedrijven

Inmiddels wordt er goed gewerkt aan de bereikbaarheid van onze bedrijventerreinen per auto. Maar er komen ook steeds meer mensen met het openbaar vervoer. Wij vinden het van belang dat er goede busverbindingen komen naar deze bedrijventerreinen. De provincie gaat uiteindelijk over de busverbindingen. Daarom zullen wij de gemeente oproepen om dit in te brengen bij de Provincie wanneer de Provincie de aanbesteding doet voor de buslijnen in heel Noord-Holland.

5.7 Agrariërs

Land- en tuinbouw zijn zowel ruimtelijk als economisch belangrijke factoren. Naast de voedselproductie, is de agrarische sector voor het onderhoud van het agrarisch cultuurlandschap van onmisbaar. Agrarische ondernemers hebben dit gebied vormgegeven; het CDA is voorstander van om boeren en tuinders ruimte te geven om te ondernemen. Stimuleren in plaats van belemmeren. Dit is niet alleen belangrijk voor de agrarische ondernemers die grootschalig willen ondernemen, maar ook voor hen dit willen verbreden in bijvoorbeeld zorg-landbouw en agrarisch natuurbeheer.

Naast de gemeente zijn in het landelijk gebied de Provincie en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier belangrijke spelers. Het CDA is er voorstander om ervoor te zorgen dat gebiedsprocessen en ontwikkelingen integraal worden opgepakt. De gemeente dient hier een aanjaagfunctie te vervullen. Concreet denkt het CDA aan: stimuleren van kavelruil; belangrijk om de agrarische structuur te versterken en de weidegang op niveau te houden, ruimte geven aan agrariërs om duurzame energie op te wekken. Maar ook aan aanpakken van riool-overstorten in combinatie met het bufferen van water in het stedelijk gebied om de waterkwaliteit in het landelijk gebied te verbeteren en het vergroten van bouwblokken van agrarische bedrijven gelet op schaalvergroting en verbreding van de bedrijven. Dit zal voor een gering aantal bedrijven aan de orde zijn, zodat het ruimtelijk effect beperkt is.

IV. Kandidatenlijst

1. Oude Kotte, G.E. (Gido)
2. Ling-Wanst van, J.S.L. (Jolanda)
3. John, J. H. (Jasper)
4. Klercq-Glas, M. (Gea)
5. Koster, M (Marcel)
6. Kevek, N. (Nuri)
7. Rijkswijk-Swaalf, M. (Mirjam)
8. Loopstok, E.E. (Eithel)
9. Kamans, J.J.Q. (Joey)
10. Boom, van der, S.R. (Roman)
11. Zuurbier, N. (Niels)
12. Zuurbier, F. J. J. (Frits)
13. Gido Schouten, G.N. (Gido)
14. Schouten, J. L. M. (Jan)
15. Klaassen, E. (Egbert)
16. Schuit, C. J. (Chris)
17. Schuit, C. J. (Hans)
18. Ahipou, N. (Nassira)
19. Oude Kotte-de Jong, (Elly)
20. Rijkswijk-Swaalf, M. P . H. (Matthijs)
21. Punt, L. P . M. (Loek)
22. Swart, R. M. (Reinier)
23. Ling van, R. (Ruud)
24. Hovel, R. (Ruud)
25. Ingen van, P . H. M. (Peter)
26. Post-van Muiswinkel, J.G (Cobi)
27. Groenland, R.S. (Roderigh)

